

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **M. A. Y. A.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Haškova 1714/3, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 1. 2016, č. j. 29 Az 4/2015 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Jana Urbana **se určují** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 27. 1. 2015, č. j. OAM-91/LE-LE21-K03-2014, žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 1. 2016, č. j. 29 Az 4/2015 - 53, zamítnuta.

Krajský soud ve svém rozsudku rekapituloval obsah správního spisu a uvedl, že žalobce je arabské (konkrétně palestinské – pozn. NSS) národnosti, bez státní příslušnosti. Narodil se dne X v Rijádu v Saúdské Arábii. Matka a sestry žijí v Rijádu, žalobce je svobodný, s rodinou žil do prosince 2013. Vlastní cestovní pas a k dispozici má průkaz žadatele o azyl ve Švédsku. Je islámského vyznání, sunnita, nikdy nebyl politicky organizován, má středoškolské vzdělání. Jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že v Saúdské Arábii mu odmítlí prodloužit povolení k pobytu, jsou to rasisté, proto odjel. Měl české vízum, letěl do Prahy, vlakem pak cestoval do Berlína, Hamburku, Kodaně a do Švédska. Tam požádal o mezinárodní ochranu, byl převezen do ČR. Chtěl by studovat a žít jako rovnocenný občan, v Saúdské Arábii nemá pobyt, má přechodný pas, který byl vydán pod číslem občanského průkazu matky. V rámci

pohovoru dne 13. 5. 2014 žalobce uvedl, že při zařizování víza v Rijádu předložil potvrzení o studiu a výpis z účtu, vycestoval legálně. V Saúdské Arábii měl pobyt na 1 rok, který byl prodlužován od dětství. Problémy měl otec, a to se zaměstnavatelem, u něhož pracoval, prodlužovali si pobyt přes jiného zaměstnavatele, kterému za to platili. Otec zemřel, za děti pak ručila matka, jenže žalobce byl veden jako student starší 21 let a za něho již matka ručit nemohla. Na vysokou školu se ale žalobce nedostal, použil potvrzení o studiu svého kamaráda, takto to bylo ovšem možné provést jen na rok, a proto přemýšlel o odjezdu ze země, po návštěvách zastupitelských úřadů využil české vízum a odletěl. Nemá žádné pracovní kontakty, neměl v Saúdské Arábii ručitele (tj. osobu, která by za něj, jakožto cizince, odpovídala – pozn. NSS), jako Palestinec by sice mohl v zemi zůstat, ale bez jakýchkoliv nároků. Jako Palestinec bez dokladů a práce by to měl těžké. Kdyby mu měl někdo ručit, neví, co by za to potom mohl požadovat. Žalobce by rád vystudoval vysokou školu, nechce celý život pracovat jako dělník. Palestinci nemají v Saúdské Arábii žádná práva. V rámci pohovoru dne 4. 8. 2014 pak žalobce uvedl, že mu skončila platnost výjezdního povolení Saúdské Arábie, výjezdní list je neplatný, vstup do země by nebyl možný. Vzhledem k tomu, že maturoval již před více než 3 lety, na vysokou školu nebyl přijat, neměl východisko a snažil se opustit Saúdskou Arábii. Jeho strýc pracuje pro saúdského zaměstnavatele, přičemž chrání matku a její děti, neboť na ženy se žalobcem uváděné podmínky nevztahují, ale žalobce musel po 21. roce věku mít své vlastní povolení. Dne 9. 1. 2015 byl pak žalobce seznámen s podklady žalovaného, ke kterým se nevyjádřil.

Krajský soud dále konstatoval, že po provedeném přezkumu rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalobce dle krajského soudu nezmínil žádné skutečnosti, které by mohly vést správní orgán k závěru, že žalobce byl v Saúdské Arábii pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Politicky aktivní on sám, ani nikdo jiný z rodiny nebyl, žalovaný proto dospěl k závěru, že podmínky citovaného ustanovení nejsou ve věci naplněny, a soud, s ohledem na výše popsané skutečnosti, musel dát žalovanému zcela za pravdu. Skutečnost, že žalobce nebyl přijat ke studiu na vysoké škole a nechce celý život pracovat jako dělník, je pochopitelná, nikoli však relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, neboť není podřaditelná pod žádné z ustanovení zákona o azylu. Tyto otázky je potřebné řešit pomocí zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce zcela evidentně nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, ale ani nemohl v Saúdské Arábii pocítovat důvodný strach z pronásledování z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Právní úprava, včetně zvyklostí Saúdské Arábie, vyžadující u osob přicházejících z jiné země za prací určitou registraci a povolující další pobyt i rodinným příslušníkům nemůže být pojmána jako pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Z uvedeného důvodu neshledal krajský soud v rozhodnutí žalovaného v tomto smyslu žádné pochybení. Správní orgán svůj závěr na str. 4 – 6 rozhodnutí velmi podrobně odůvodnil a vypořádal se se skutečnostmi sdělenými žalobcem. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce svým příběhem nesplňuje podmínky § 12 zákona o azylu, a v podrobnostech odkázal na argumentaci žalovaného obsaženou v napadeném rozhodnutí.

Krajský soud se rovněž zabýval závěrem žalovaného, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce v tomto smyslu namítal, že podmínky zahraničních pracovníků jsou v Saúdské Arábii nepříznivé, a žalobci tak může hrozit vážná újma. Krajský soud však v případě žalobce hrozbu vážné újmy neshledal, přičemž poukázal na informace, které shromáždil žalovaný a z nichž vycházel v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 8 – 9, kde posoudil možné potíže spojené s návratem žalobce do země původu pouze jako potíže administrativního charakteru. Žalovaný tyto okolnosti řádně popsal a odůvodnil i nepodloženost a nereálnost žalobcových námitek ohledně možného naplnění hrozby vážné újmy. Podle krajského soudu je z příběhu žalobce patrné, že ze Saúdské

pokračování

Arábie odjel za zlepšením své osobní budoucnosti, nikoliv proto, že by mu hrozila jakákoliv újma relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, bylo tedy na něm, aby svou situaci případně řešil na základě institutů zákona o pobytu cizinců, nikoliv však prostřednictvím zákona o azylu, který upravuje mezní životní situace běženců ohrožených zásadním nebezpečím. Vzhledem k tomu, že v případě žalobce žádná taková situace neexistuje, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítal, že se krajský soud nevypořádal s žalobní námitkou, dle níž bylo rozhodnutí žalovaného nezákonné pro porušení povinností vyplývajících z § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Správní orgán tak nezjistil řádně stav věci a nevypořádal se se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Stěžovatel zejména upozorňoval, že se již nemůže vrátit do Saúdské Arábie jako země původu, čímž se žalovaný ani krajský soud v napadených rozhodnutích nezabývali. Dle stěžovatele měla být daná skutečnost posouzena v kontextu hrozící újmy v případě jeho návratu do země původu. Vzhledem k tomu, že se žalovaný ve svém rozhodnutí s popsanou otázkou nevypořádal a navíc si pro kvalifikovaný úsudek neopatřil ani potřebné podklady, dopustil se pochybení se závažným dopadem do práv stěžovatele, které následně v plném rozsahu převzal krajský soud, a tím naplnil výše uvedené důvody kasační stížnosti. V této souvislosti stěžovatel odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Odůvodnění rozsudku krajského soudu je dle stěžovatele třeba považovat za nedostatečné, neboť se krajský soud omezil jen na opakování tvrzení žalovaného, aniž by se stěžovatelem uváděnými důvody ve skutečnosti věcně zabýval.

Stěžovatel má za to, že jeho kasační stížnost je přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Z odůvodnění napadeného rozsudku není zřejmé, jak se krajský soud vypořádal s konkrétními tvrzeními stěžovatele, přičemž toto zásadní pochybení krajského soudu mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. V tomto směru stěžovatel odkázal na rozsudky zdejšího soudu ze dne 18. 4. 2008, č. j. 4 Azs 27/2007 – 74, a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., resp. její zamítnutí pro nedůvodnost.

Žalovaný především uvedl, že kasační stížnost není přijatelná, protože sleduje pouze individuální zájmy jednotlivce (stěžovatele), který se formou nepřiměřeného využití institutu mezinárodní ochrany snaží legalizovat svůj pobyt na území ČR. Žalovaný má za to, že se řádně a úplně vypořádal se všemi právními námitkami a skutečnostmi, které stěžovatel v pozici žadatele o mezinárodní ochranu v průběhu správního řízení uplatnil, a rozhodné skutečnosti hodnotil jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, k čemuž si opatřil dostatečné, objektivní a aktuální informace. Stěžovatel v celém předchozím řízení nedoložil nové právně relevantní skutečnosti a dle žalovaného neunesl své důkazní břemeno. Stěžovatel navíc ani konkrétně neuvedl, co podle něho představuje důvod zakládající přijatelnost jeho kasační stížnosti. Dle žalovaného je rovněž lichá námitka vady řízení založená na tvrzení, že skutková zjištění nemají oporu ve spise nebo jsou s ním v rozporu, neboť stěžovatel nijak neupřesnil, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí správního orgánu v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí. Žalovaný má za to, že shromážděné zdroje informací mají dostatečnou, úplnou a objektivní vypovídací hodnotu

pro hodnocení daného případu, a námitku nepřezkoumatelnosti jím vydaného rozhodnutí je tak třeba považovat za nedůvodnou. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2005, č. j. 5 Azs 207/2004 - 53, v němž zdejší soud konstatoval, že neutěšený stav dodržování lidských práv v zemi původu sám o sobě nezakládá důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu (dnes mezinárodní ochrany) se jeví konkrétní situace stěžovatele a důvody jeho žádosti. Z hlediska standardu důkazního břemene pak žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu.

Stěžovatel v daném ohledu namítá, že došlo k nesprávnému posouzení jeho žádosti z hlediska jednoho z azylových důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, přičemž rozhodnutí žalovaného a krajského soudu

pokračování

mají být v tomto směru rovněž nedostatečně odůvodněná. Neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany stěžovatel nezpochybuje.

Předně je třeba poznamenat, že za zemi původu je dle čl. 2 písm. n) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění) (dále jen „kvalifikační směrnice“) nutno v případě stěžovatele považovat Saúdskou Arábii, neboť v této zemi stěžovatel, jakožto osoba bez státní příslušnosti, pobýval od svého narození až do okamžiku, kdy odcestoval do Evropy, kde požádal, nejprve ve Švédsku, a po návratu do ČR na základě dublinského systému, též v České republice, o mezinárodní ochranu, Saúdská Arábie je tedy zemí jeho dosavadního pobytu ve smyslu uvedeného ustanovení kvalifikační směrnice [resp. státem jeho posledního trvalého bydliště ve smyslu § 2 odst. 1 písm. n) zákona o azylu, srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 Azs 46/2008 - 58].

Ve své kasační stížnosti stěžovatel zejména namítal, že se již nemůže vrátit do Saúdské Arábie jako země původu, což je skutečnost, kterou se dle jeho názoru žalovaný ani krajský soud v napadených rozhodnutích nezabývali.

Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že neshledal napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými. Žalovaný v této souvislosti především uvedl, že stěžovatel neměl v zemi původu žádné zásadní problémy se státními úřady či policií, neměl ani potíže z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, a není tedy ani možné dospět k závěru, že by mu po jeho návratu do Saúdské Arábie hrozilo pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Pokud stěžovatel hovořil o problémech ohledně získání, resp. prodloužení povolení k pobytu, pak zároveň žalovaný osvětlil, že se vůči palestinským uprchlíkům, resp. jejich potomkům uplatňují v Saúdské Arábii specifická pravidla, která ale byla stěžovateli vzhledem k jeho dosavadnímu pobytu v této zemi známa a do svých 21 let s nimi neměl zásadní problémy. Zemí původu opustil v době, kdy byl bez jakýchkoli potíží relevantních z hlediska mezinárodní ochrany, a to na svůj oficiálně vydaný cestovní pas s platným výjezdním povolením a českým vízem.

K posouzení žádosti si žalovaný vzhledem k postavení stěžovatele coby Palestince žijícího v Saúdské Arábii jakož i vzhledem ke specifickému systému povolování zaměstnávání cizinců v této zemi obstaral příslušné informace o situaci takových osob v zemi původu. Žalovaný konkrétně vycházel z Informace Ministerstva zahraničí Velké Británie z března 2011, Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2013 ze dne 27. 2. 2014, z Informace Human Rights Watch ze dne 21. 1. 2014 a Informace MZV, č. j. 112237/2014-LPTP ze dne 11. 12. 2014 k č. j. MV-101344-1/0AM-2014 a seznámil se i s aktuálními informacemi k obecné situaci v Saúdské Arábii z informační databáze České tiskové kanceláře.

Z uvedených zpráv žalovaný dospěl k závěru, že návrat stěžovatele do země původu je možný a že případné překážky jsou spíše administrativní povahy a jsou uplatňovány vůči všem cizincům usilujícím o povolení pobytu v Saúdské Arábii, přičemž osoby palestinské národnosti jsou mezi cizinci do značné míry privilegovanou skupinou. Stěžovatelem sdělené problémy s prodlužováním povolení k pobytu nelze dle žalovaného považovat za relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, resp. nejde o opatření, které by svým obsahem a intenzitou dosahovalo stupně pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 (dříve § 2 odst. 8) zákona o azylu, a to i přesto, že lze podmínky pro povolování pobytu osobám bez saúdskoarabského státního občanství považovat za poměrně restriktivní.

Ke stěžovatelově námitce, že není možné, aby se po skončení platnosti výjezdního víza opět vrátil do země původu, žalovaný především uvedl, že stěžovatel k takovému závěru dospěl pouze na základě informace zaslechnuté z okolí. Žalovaný si pro posouzení této otázky vyžádal informace od Ministerstva zahraničních věcí, které ve zprávě zastupitelského úřadu ČR v Rijádu (zpráva MZV ze dne 11. 12. 2014 č. j. 112237/2014-LPTP) k dotazům žalovaného uvedlo, že pokud cizinec, který hodlá opustit území Saúdské Arábie, požádá před odjezdem o tzv. *re-entry vízum* a toto mu je uděleno, znamená to, že se tato osoba může zpět do země kdykoliv a bezproblémově vrátit v průběhu šesti měsíců ode dne opuštění Saúdské Arábie. Udělení *re-entry víza* předpokládá, že tomuto cizinci trvá pracovně právní vztah (pokračuje ve studiu), má platnou saúdskou identifikační kartu (*iqámu*) a může požívat řady výhod. Pokud právo návratu překročením lhůty 180 dnů pominulo, může se daný cizinec do země vrátit pouze po získání nového vstupního víza standardní cestou (podáním nové žádosti o vízum na nejbližším velvyslanectví Saúdské Arábie) a po splnění podmínek požadovaných saúdskou stranou (vyplnění elektronické žádosti, zaplacení vízového poplatku atd.). V případě držitelů propadlých *re-entry víz* (což je případ stěžovatele – pozn. NSS) je dle zastupitelského úřadu daná procedura zpravidla bezproblémová. Na základě uvedeného tedy žalovaný dospěl k závěru, že návrat stěžovatele do jeho země původu je možný a nelze ani opodstatněně očekávat jakékoliv negativní jednání ze strany státních orgánů země původu, tím méně pak jednání na úrovni mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení. Skutečnost, že stěžovatel požádal o výjezdní vízum umožňující návrat, je dle žalovaného rovněž možné posoudit i tak, že měl v úmyslu se opět do vlasti vrátit. Nadto žalovaný zohlednil, že cestovní doklad stěžovatele (byť vydaný palestinskými úřady – pozn. NSS) je dle údajů v něm zapsaných platný do dne 29. 9. 2018 a stěžovatel během správního řízení potvrdil, že po svém případném návratu do země původu se navrátí do své dosavadní situace; nezmínil přitom jakékoli obavy z nelidského či ponižujícího zacházení.

Ani Nejvyšší správní soud nepovažuje stěžovatelem tvrzenou nemožnost návratu do země původu za dostačující pro udělení mezinárodní ochrany, neboť i kdyby toto tvrzení bylo opodstatněné, nemůže samo o sobě naplnit některý z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Nemožnost návratu do země původu by mohla být potenciálně zvažována z hlediska případného udělení humanitárního azylu dle § 14 citovaného zákona, jeho neudělení ovšem stěžovatel v rámci kasační stížnosti nenapadl.

Pokud by samotná nemožnost návratu do země původu měla být považována za pronásledování, musela by současně představovat závažné porušení základních lidských práv [§ 2 odst. 4 zákona o azylu, čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice], případně by se muselo jednat o tzv. pronásledování na kumulativním základě [viz § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice]. Takové skutečnosti však stěžovatel v souvislosti s namítanou nemožností návratu do země původu netvrdil; to, že stěžovatel nechal uplynout dobu 180 dnů, po níž se mohl do země původu bez jakýchkoli potíží vrátit, a musel by tedy nyní, jako každý jiný cizinec, žádat zastupitelský úřad Saúdské Arábie o vydání standardního vstupního víza, pronásledování v uvedeném smyslu nepředstavuje.

Obdobné závěry platí i ve vztahu k podmínkám udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, neboť stěžovatelem tvrzená nejistota ohledně jeho dalšího pobytu v zemi původu sama o sobě nepředstavuje ani vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu, resp. čl. 15 kvalifikační směrnice. V dané souvislosti by tedy snad bylo možné zvažovat pouze důvod udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tj. „*pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*“.

V úvahu by tak mohla připadat Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti (č. 108/2004 Sb. m. s.), z níž ovšem nelze dovodit obecnou povinnost České republiky, jakožto smluvního státu, přijmout osobu bez státní příslušnosti, kterou by odmítala země jejího původu

pokračování

či dosavadního pobytu. Úmluva v čl. 31 odst. 1 pouze stanoví, že smluvní státy nevyhostí, s výjimkou důvodů národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, osoby bez státní příslušnosti oprávněně se zdržující na jejich území (k podmínkám vyhoštění apatridy srov. též § 121 zákona o pobytu cizinců). Nadto lze poznamenat, že ačkoliv Saúdská Arábie není smluvní stranou zmíněné úmluvy, popisovaná právní úprava, jež je v Saúdské Arábii uplatňována vůči palestinským uprchlíkům, resp. jejich potomkům, se nezdá být s touto úmluvou v rozporu, neboť z jejich ustanovení v zásadě vyplývá pouze požadavek, aby osobám bez státní příslušnosti nebylo poskytnuto méně příznivé zacházení, než jaké daný stát poskytuje cizincům obecně (srov. zejména čl. 6 a čl. 17 odst. 1 citované úmluvy). Skutečnost, že na osoby bez státní příslušnosti (palestinské národnosti) dopadá v zásadě obdobná právní úprava jako na ostatní cizince pobývající v Saúdské Arábii, nelze tedy považovat za důvod, který by sám o sobě postačoval k udělení doplňkové ochrany takové osobě v České republice.

Naznačoval-li dále stěžovatel, že pokud by se navrátil do země původu a přistoupil by na podmínky tzv. sponzorství, resp. ručitelství v této zemi uplatňované (viz výše), vystavil by se tím hrozbě pronásledování či vážné újmy, je nutno konstatovat, že i přes jednoznačnou kritiku tohoto systému kontroly cizinců obsaženou ve zmiňovaných zprávách o zemi původu, které uvádějí jeho časté zneužívání ze strany těchto sponzorů či ručitelů (ovšem zejména vůči migrantům dočasně pracujícím v Saúdské Arábii), nevyplývá ze specifické situace stěžovatele jakožto osoby narozené v Saúdské Arábii a náležející k palestinské komunitě, která tvoří v rámci osob bez saúdkoarabské státní příslušnosti určitou privilegovanou skupinu, ve světle uvedených informací odůvodněný strach z tohoto pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 12 písm. b) a § 14a odst. 1 zákona o azylu [viz též korespondující pojmy „oprávněných obav“ a „reálné hrozby“ dle čl. 2 písm. d) a f) kvalifikační směrnice].

Stěžovatel žil v Saúdské Arábii od svého narození, má zde rodinné zázemí a doposud zde neměl problémy, jež by bylo možno považovat za dostačující pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Dle zpráv, které byly podkladem pro napadené rozhodnutí žalovaného, v Saúdské Arábii pracuje okolo 9 milionů cizinců, což představuje zhruba 1/3 obyvatel dané země a přibližně polovinu veškeré pracovní síly. Palestinci přitom dle informace zastupitelského úřadu v Rijádu patří mezi cizinci do privilegované skupiny a požívají oproti nim řady výhod. Uznávány jsou všechny cestovní doklady vydané na palestinských územích (případ stěžovatele). *Iqáma* (obdoba občanského průkazu - ID) Palestinců, narozených na území Saúdské Arábie, má jiné barevné odlišení, než je tomu u ostatních cizinců. Její držitel je vnímán jako osoba těšící se zvláštnímu zacházení a určitým společensko-právním výhodám. Všichni Palestinci bez rozdílu mohou, mimo jiné, vystřídat neomezený počet zaměstnavatelů (ostatní cizinci maximálně tři). Změna zaměstnavatele je bezplatná (ostatní cizinci musí zaplatit cca 10 000 Kč), existuje tu také vyšší právní ochrana v případě ukončení pracovního poměru. Zaměstnavatel, který má státem určenou povinnost zaměstnat určitý počet Saúdů, může, aniž by tuto kvótu porušil, zaměnit jednoho saúdkého zaměstnance až čtyřmi Palestinci.

Přestože, jak již bylo řečeno, informace o zemi původu shromážděné žalovaným upozorňují i na případy špatného zacházení s cizinci a celkový stav dodržování lidských práv v Saúdské Arábii dle těchto zpráv rozhodně nelze považovat za dobrý, s ohledem na situaci stěžovatele i na obecnou povahu jím uváděných tvrzení nelze dospět k závěru, že by stěžovatel měl odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo že by mu v této zemi hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, jak ostatně sám v rámci pohovoru během správního řízení připustil.

Stěžovatel rovněž v obecné rovině poukazoval na rasistický pohled Saúdů na Palestince, neuvedl však jediný konkrétní případ za celou dobu svého pobytu v zemi původu, kdy by čelil rasovému útoku či jednání, které by bylo možné kvalifikovat jako pronásledování či vážnou újmu. Žalovaný a následně i krajský soud proto dospěli k závěru, že ani v případě návratu stěžovatele

do jeho země původu není možné obavu z takového negativního jednání vůči stěžovateli považovat za reálnou a podloženou. Nejvyšší správní soud s těmito závěry souhlasí a má za to, že míře obecnosti, v jaké stěžovatel popisoval hrozící újmu v případě jeho návratu do země původu, také koresponduje odůvodnění napadených rozhodnutí žalovaného a krajského soudu.

Nad rámec věci lze obdobně jako krajský soud uvést, že situaci stěžovatele a jeho snahu o zachování pobytu na území České republiky lze z lidského hlediska chápat, nelze ji však v současnosti řešit dle zákona o azylu.

S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v rozhodnutích zdejšího soudu. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem Mgr. Janem Urbanem, který mu byl ustanoven krajským soudem již v řízení o žalobě; toto zastoupení pokračovalo i v následném řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a dále částku odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4114 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. února 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu